

Uredništvo:Schillerjeva cesta šte. 3,
dvorišču, I. nadstropje.

Rokopisi se ne vračajo.

List izhaja vsak dan razun ne-
delj in praznikov ob 4. uri
popoldne.Sklep uredništva ob 11. uri
dopoldne.Nefrankirani dopisi se ne
sprejemajo.Anonimni dopisi se ne uva-
žujejo.**NARODNI****DNEVNIK****Upravištvo:**

Schillerjeva cesta šte. 3.

Naročnina znaša za avstro-
ogferske dežele:

celoletno . . . K 25.—

polletno . . . K 12-50

četrtletno . . . K 6-30

mesečno . . . K 2-10

Za Nemčijo:

celoletno . . . K 28.—

za vse druge de-

žele i. Ameriko K 30.—

Naročnina se pošilja vnaprej.

Za oglase (insertate) se

plačuje od četverstopne

petit vrste po 12 h, za

večkratne natis primeren

popust.

Posamezna šte. stane 10 h.

Št. 141.

Telefonska številka 65.

Celje, v petek, 24. junija 1910.

Čekovni račun 48.817.

Leto II.

Ex-lex stanje na Štajerskem.

Javno mnenje na Sp. Štajerskem se bavi sedaj izključno z velevažnimi dogodki, ki se odigravajo v parlamentu. Optimisti pričakujejo, da bomo stopili v svojem stremjenju po vseučilišču za korak naprej, pesimisti, ki pravijo, da dobro poznajo sedanji nemškonačionalni kabinet, pa trde, da bode vlada mogoče še celo začasno žrtvovala Italijane — samo da bi ne vzbudila s kakimi vseučiliškimi koncesijami Slovincem znanega vsenemškega furorja. Doma pa se osredotočuje ves interes okrog volilnega boja v Šaleški in Mislinjski dolini — ki po svojem sedanjem stanju obeta narodni stvari lep uspeh nad mednarodnim klerikalizmom.

Na ta način smo nekako pozabili na Gradec; tega bi ne smeli storiti že z ozirom na to ne, ker se baš član vodilne slovenske stranke v deželnem zboru poteguje za državnozborni mandat. Ako bi bilo pri nas toliko politične šole in dalekovidnosti kolikor je ni — in bi naše volilstvo odločevalo na podlagi strogo stvarnih političnih momentov, potem bi ne smel dobiti profesor Verstovšek niti glasu v svojem deželnozbornem volilnem okraju. Kajti poloma v Gradcu je on v veliki meri sokriv.

Grška gospoda skrbno molči, da bomo imeli kmalu v naših deželnih finanah ex-lex stanje. Kajti s 30. junijem še bode končal proračunski provizorij in od 1. julija naprej nam bode gospodarilo v deželi 6 ali 7 možakov po lastni previdnosti — in to se razume, tako, da bodo imeli Slovenci kolikor največ škode. Deželne doklade se bodo pobirale v dosedanji odmeri naprej in v okvirju teh dohodkov se bodo pokrivalo najnujnejše potrebe. Ker za te ni dovolj denarja, bo treba misliti na posojila in kako najema ta posojila deželni odbor, to je pokazala zadnja Linkova afera v dovolj žalostni luči. Sicer se je cela zadeva zopet »pojavnala« in poravnala — a volilcem ostane vendarle neprijeten občutek, da v Gradcu ni vse v redu. Afera s Stiftingthalom nas še v tem za deželni odbor malo laskavem mnenju potrjuje . . .

Ex-lex stanje je treba torej na vsak način obsojati z ustavnega, narodnega in gospodarskega stališča. Z ustavnega, ker vendar ne gre upeljavati v deželi nekako oligarhijo ljudi, ki niso nikoli pokazali uumevanja za potrebe in želje najširših vrst volilstva. Slovenci smo vtem in pa še enem oziru zelo na slabem: naš zastopnik v deželnem odboru je na glasu kulantnega, potrpežljivega moža in ta se že ne bode stavil Nemcem nikoli preostro po robu. Saj so njegova glasila celo molčala k najemanju nepostavnih posojil! Naše narodne in gospodarske želje pa bodo deloma popolnoma potisnjene v kot že same na sebi, deloma pa ne bo za nje denarja, ker si dežela ne bode mogla privoščiti nobenih investicij. Zato o gradnji cest, regulacijah rek in potokov ter o brezobrestnih vinogradniških posojilih ne bo govora.

Zakaj imamo ex-lex stanje v deželi? Morda zaradi slovenske obstrukcije? Na to ne veruje danes na Sp. Štajerju tudi nobeden političen otrok več.

Imamo več ko en dokaz, da so klerikalci že zdavnej pozabili na spremembo kurza v deželi, na autonomijo, na zapostavljenje gospodarskih naših potreb: njim je treba miru, je treba napitnin, je treba ovsa za se in za posamezne volilce. Oni so danes pri nas vladajoča stranka in se jim hoče vlade, pritiska in denunciacij. Naši klerikalci so se že zdavnaj udali — a da nimamo proračuna, je kriva deloma vlada, ki misli najprej na se, to je na državo potem šele na deželo — in pa nemški nacionalci, katerim se še ljubi nekaj časa igrati narodne junake in branitelje nemštva.

Lahko bi nosili ex-lex stanje in lahko bi trpeli vso škodo, ki rezultira za cel narod kakor za posamezne stanove, ako bi imeli zavest, da ga je res zakrivil velik in načelen boj za naše pravice. Sedaj pa vemo, da so se naši zastopniki že udali in prodali — dežela pa leze finančijelnemu polomu vsled lahkomi-seljnosti in frazerstva nemško-nacionalne klike v Gradcu. To bi sicer končno še opozorili, da se ji ni treba veliko igrati: klerikalna moč raste sumljivo na nemškem Štajerju in lahko se zgodi nekega lepega dneva, ko bode porabilo veleposestvo svoje napredno prepričanje doma. Kaj bo potem, tega menda ne bode treba praviti g. Linku in tovarišiji. Morda je naša ranjka klerikalna obstrukcija z narodno zastavo bila le predgraja ne za zboljšanje našega narodnega položaja, temveč za boj klerikalizma proti nemški napredni večini v deželi.

Družba sv. Cirila in Metoda v letu 1911.

Iz proračuna, ki ga je izdelalo družbino vodstvo za leto 1911, hočemo navesti tu nekaj postavk, ki bodo zanimale našo javnost in iz katerih lahko sklepamo vsak posameznik, kako ogromno delo že vrši danes ta organizacija in kako veliki in dalekosežni so načrti, ki si jih stavi naša slovenska šolska družba za prihodnje leto. Stroški za l. 1911 so preračuneni na 687.400 K. Od te svote pripade za nove šolske stavbe 500.000 K in za nove učne moči 10.000 K. Tržaško šolstvo, ne všteti otroških vrtcev, stane Družbo 52.400 K. Šola v Št. Rupertu pri Velikovcu 9.500 K. Vzdrževanje štajerskih družbinih šol in otroških vrtcev obremenja Družbin proračun za 13.350 K, s katerimi se vzdrži šola na Muti (5.100 K), šolstvo v Mariboru (2.300 K) ter otroški vrtci v Celju, Gaberju in Hrastniku dva. Dohodki družbini pa so preračunjeni za leto 1911 na 136.700 K, kar pomeni primanjkljaja 550.700 K. V proračunu seveda niso upoštevani izredni dohodki (obrambni sklad, volila). Dohodki družbino so proračunjeni na 50.000 K, dohodki iz nabiralnikov 20.000 K, narodni kolek 10.000 K, računski listki 6000 K itd. Iz družbine bilance za leto 1909 navajamo le znesek 11.832, ki se je izplačal za posestvo in hišo v Studencih pri Mariboru. Podali smo s tem le par številke, ki pričajo o delovanju naše Družbe, ki slavi letos svoj 25 letni jubilej. Vajeni smo bili doslej podobnih proračunov, kadar smo čitali

poročila o zborovanjih nemških bojnih društev »Südmarke« in »Sulvereina«. Upravičena je torej neka zaslužena samozavest in ponos, ki bo navdajal vsakega odkritosrčnega narod. delavca, vsakega poštenega narodnjaka, kadar bo pregledal Družbino bilanco in njen proračun za leto 1911. Številke povedo nam mnogo, načrta pa je boljše, da ostanejo do definitivne izvršitve tajni in se ne obešajo na veliki zvon. Pri svojem bodočem delu ne bomo smeli prezreti primanjkljaja v proračunu za l. 1911, ki znaša celih 550.700 K. Ta znesek bo moral imeti pred očmi od slej vsak naš najmlajši član naše šolske družbe, vsaka naša podružnica, in podružnični blagajniki si naj v svoje blagajniške knjige zapišejo prav vidno in in razložno številko 550.700 K. Le tako bo ona samozavest in ponos, ki navdaja naša srca ob družbinem jubileju trajna in zdrava, ako ne bo uspavala naših sil, ki vstvarjajo nove načrte in stremijo za visokimi cilji. Družbin jubilej bodi naše slovensko prerčenje!

Ivan Prekoršek, pot. učitelj.

Politična kronika.**IZ DRŽAVNE ZBORNICE.****Proračun v drugem čitanju sprejet. — Boj za rezolucije. — Kaj bo?**

Zbornica je sprejela včeraj proračun v drugem čitanju. Po glasovanju se je vršila kratka konferenca klubovih načelnikov glede glasovanja o rezolucijah in manjšinskih predlogih, katerih je bilo skoraj 600. Ker se ni moglo doseči zedinjenja, se je glasovalo in sicer o nekaterih rezolucijah paušalno, o drugih zopet posamezno. Hudi boj se je bil za rezolucijo posl. Stanjka, naj bi se dalo češkemu šolskemu društvu Komenský na Dunaju za letošnje leto 100 tisoč kron podpore. Rezolucija je bila odklonjena z 208 proti 204 glasom; navzoča nista bila dva Čeha in 8 dalmatinskih bratov. Čehi so bili nad izidom grozno razburjeni in so zlasti psovali nemške socialiste, da so glasovali z Nemci. Poljaki so tokrat glasovali s Slovani. Med sprejetimi rezolucijami, ki so za nas važne, so sledeče: 1.) Kramáreva, naj bi se v letošnjem ljudskem štetju določila poleg občevalnega jezika tudi narodnost. 2.) Chocova, naj se sistematizira določeno število služb za stenografe, kateri bodo v parlamentu stenografirali tudi slovenske govore. 3.) Dr. Plojeva, da mora najvišje sodišče izdajati slovenske razzsodbe, ako je bila obravnava v prvi instanci slovenska in 4.) Dr. Plojeva za ustanovitev državne obrtne šole na Sp. Štajerskem, morda v mariborski okolici. — Seveda ni s sprejetjem teh rezolucij še ničesar doseženo, ker nima avstrijska vlada navade, da bi se ozirala na želje in zahteve parlamenta. — O bodočnosti, zlasti o boju vlade proti jugoslov. obstrukciji, se čujejo jako različni glasovi. Eni pravijo, da je današnja seja drž. zbornice sploh zadnja plenarna seja, ker Bienertth v očigled težkega boja proti Slovincem v pror. odseku sploh noče nadaljnega zasedanja parlamenta, o katerem se ne ve, ali bi dovolil

LISTEK.**Oče Kondelik in ženin Vejvara.**

58

Češki spisal Ignát Herrmann. —

Z avtorjevimi dovoljenjem poslovenil Stanko Svetina.

XXII. Poslednje skrbi.

V pondeljek popoldne je imel gospod Kondelik vedno polne roke dela — on je rekel »polne noge« — zakaj tekal je od hiše do hiše, iz jedne stavbe v drugo, da bi uredil, kako in kaj, da bi razdelil delo. Tedaj je imel vedno glavno polno šablono in »štiflov«, kakor je temu pravil, polno pogajanj s podjetniki in stavbeniki, in poleg tega veliko jeze in truda s pomočniki, katerim se po nedeljskih veselicah ni ravno ljubilo bogve kako pridno delati. To je trajalo do opoldne, ko je dal vse »dispozicije« Jedličku, najstarejšemu delavcu, svojemu faktorju, svoji desni roki. To je bil prvi, ki se je izučil pri Kondeliku od mojstrovih prvih del in ki je delal pri njem do danes. Ako se ni mogel mojster na nikogar zanesti, na Jedlička se je lahko. V tem delavcu je tičalo nekaj iz starih, patriarhalnih časov, bil je svojemu mojstru udan s celo dušo in tudi s svojimi podrejenimi delavci je shajal dobro.

»Na Jedlička se zanesi«, je rekel Kondelik ženi vedno, kadar je bil bolan; »ako bi nepričakovano

umrl, ta človek ti bo vodil celo obrt in dobro. Tega ne pusti strani.«

Toda v pondeljek popoldne se je mojster vedno odpočil. V poslednjih tednih je bil seveda ta njegov »modri pondeljek« tupatom razbit vsled neprestanega ropota, ko se je pripravljala Pepičina bala, toda po nedelji, ko je bila stvar gospe Mukšnablove urejena, je imel doma mir. Gospa Kondelikova je dala tega popoludneva šivilji prosto, pod pogojem, da se pripravi potem na daljšo šivanje, in Pepico je poslala takoj po obedu k teti Urbanovi, da bi se domenila zaradi neke obleke. V tej stvari je veljala teta za avtoriteto, zakaj v svoji mladosti je znala imenitno šivati.

Gospa Kondelikova je pospravila po sobah iz tehtnega vzroka. Nekaj je imela zopet v glavi. Hotela se je s soprogom pogovoriti o važni stvari in zato ni marala, da bi jo kdo motil.

Ko je prinesla mojstru čajčico črne káve, se je vedno vrtela v sobi, da ne bi zamudila ugodnega trenutka. In ko je Kondelik popil in ni hitel takoj na divan, kakor drugokrat v pondeljek, ga je prijazno vprašala:

»Kaj pa? Ali ne boš danes legel?«

»Niti spati se mi ne ljubi. Nekako čil sem danes.«

»Vidiš, stari«, je pristopila gospa k mizi in se je igrala s predpasnikom, »jaz se počutim ravno tako, kakor ti. Po včerajšnjem dnevu sem ti kakor živo srebro, veruj mi — kakor da bi se znova narodila.«

Mojster je vprašujoče pogledal soprogo.

»No, po tej soboti, veš«, je pojasnjevala gospa. »To je bil zame grozen dan. Mislila sem, da se vse name podere. In hvalim boga, da se je vse tako končalo. Jaz sem res mislila, da je vsega konec.«

»Pojdi, pojdi«, se je nasmehnil mojster dobrovoljno.

»Veruj mi, tako se mi je zdelo, stari! Toda sedaj — od veselja bi skakala! In šele sedaj vidim, stari — po tej aferi z Mukšnablovo — kaka dobra duša je ta Vejvara! Bala sem se onih papirjev — toda sedaj bi se skoro temu smejala — on je tako otročje nedolžen. In posebljena potrpežljivost. Kdo drugi bi bil bogve kako poskočil — toda on pride po vsem tem zopet in poljublja roko . . .«

»Kakor pobit pes . . .« je izustil mojster.

»Ne govori tako, stari«, je rekla gospa očitajoče. »Saj tako je prav. In Pepico gleda kakor sveto sliko . . .«

»Ta ga bo lepo osedlala, reveža«, je odgovoril Kondelik tako mimogrede.

»Ne, ne, stari — nič ga ne bo osedlala. Ta ima tak značaj kakor jaz. Deni roko na srce, stari in reci po pravici — toda po pravici: ali sem jaz osedlala tebe? Ti dobro veš, da je bil vedno moj evangelij: mož je gospodar in glava rodbine. In to sem vcepila tudi Pepici . . .«

Gospa je utihnila za nekaj časa, razvezala si je volzel pri predpasniku, pripasala si ga je trdeje in zopet zavezala, odkašljala se je in rekla:

»In sedaj, stari, sem ti hotela nekaj reči. Z Vej-

italj. pravno fakulteto ali ne in kateri novih davkov skoro gotovo ne bo dovolil. Drugi so zopet mnenja, da bo vlada na vsak način pričela boj z obstrukcijo.

SVEČANA OTVORITEV OGERSKEGA PARLAMENTA

se bode izvršila jutri v budimskem kraljevem dvoru, kjer prečita cesar prestolni govor. Ker starostni predsednik, justhovec Madarasz noče voditi parlamenta na gvor, bo to storil za njim najstarejši član zbornice, neki Neusziedler. Prestolni govor se bode ukvarjal z rezornimi vprašanji raznih ministerstev in ob enem povdarjal zmago sedeminšestdesetaškega načela pri volitvah. Bo tudi v njem nek pasus o volilni reformi in ureditvi razmerja s Hrvaško. Potrebni je še 5 ožjih volitev; vladna stranka šteje sedaj 255 mož, h katerim pa je treba računa ti še 21 nadstrankarskih 67nikov in 40 Hrvatov. Košutova stranka šteje 51, justhova 40 mandatov.

VSESLOVANSKI KONGRES V SOFIJI.

Priprave za vseslovanski kongres v Sofiji so v polnem teku in že te dni izidejo razne brošure in tiskana poročila, ki se bodo razdelila med udeležnike kongresa. Največ se je istih javilo iz Češkega, a pride tudi nekaj Poljakov, med njimi profesor Grabowski. Pripravlja se marljivo razstava slovanskih knjig; najboljše so se v tem oziru pripravili Rusi in Čehi. Pripravljali odbor je povabil na zbor Tolstega in Sienkiewicza; odgovora še ni. Udeležijo se seveda francoski in angleški publicisti kot Leroy-Bailles, Berard, Pinon, Stead. Iz Srbije pride razun 6 oficijelnih delegatov, še 360 belgrajskih meščanov.

Drobne politične novice.

Zarota v stari Srbiji? Iz Carigrada poročajo, da je turška vlada prišla baje na sled obširni zaroti v stari Srbiji (kosovski vilajet). Škopeljskega srbskega škofa je dal vali zapreti na vizitacijskem potovanju; nekaj odličnih Srbov je zbežalo iz Škoplja, srbski list „Vardar“ v Kosovem je ustavljen. Vlada je zaprla več srbskih šol. Srbski poslanik je zaradi tega preganjanja Srbov — odkritje zarote bo le pretveza — posređoval pri turški vladi, a doslej brez uspeha.

Križa na Portugalskem postaja resno nevarna za nadaljni obstoj monarhije. Kralj Manuel ne more dobiti človeka, ki bi prevzel sestavo ministertva. Vrba tega ga zapašča tudi že armada; častniki prestopajo k republikancem. Ako se sedanja križa ne reši povoljno — utegne biti proglašena republika.

Štajerske novice.

v Protiv stalnemu zvišanju tovarnih tarifov na Južni železnici. Gremij graških trgovcev je poslal ministerstevu predsedstvu, trgovsk. in železnišk. ministerstvu ter glavnemu ravnateljstvu Južne železnice energičen protest proti nameravanemu stalnemu zvišanju tovarnih tarifov na J. železnici. Na shodu francoskih prioriterjev J. ž. dne 7. junija se je poročalo, da je dovolila avstr. vlada zvišane tovarne tarife J. ž. do 1. 1917. — Graški trgovci odločno ngovarjajo proti taki vladni samolastnosti, visoki tovarni tarifi J. ž. znatno oškodujejo graško trgovino in ji onemogočajo konkurenco. — Kaj pa naj rečemo še le mi na južnem Štajerju, ki smo za tovarni promet navezani skoraj izključno na Južno železnico? Ali mora res vse doleteti naše vinorejce? Trpela pa bode tudi zdatno lesna trgovina. Če se ne motimo, je dala vlada obljubo, da nikakor ne bode dovolila za več ko 1 leto zvišanih tovarnih tarifov. Treba bo

vprašati, kako in kaj je na zgoraj navedenem poročilu resnice.

v Slovenskim pravnim praktikantom v Gradu! Slovenski pravnik nam piše: Letošnje leto je započelo nenavadno veliko število — ca 8 — slovenskih pravnikov svojo sodno prakso pridež. sodišču v Gradu. Nerazumljivo nam je, kakšne dobrote pač vlečejo te mlade gospode v čisto nacionalno mesto, kjer jih nemški kolegi pisano gledajo, šefi in predstojniki malomarno žujim ravnaajo, kjer se velikokrat mora tudi kaka besedica „Windisch“ itd. diskretno preslišati. O stvari bi se dalo iz lastne skušnje še veliko povedati; vendar naj bo dovolj! Kar nam na srcu leži, je: Vrnite se v domovino, ki bi Vas z radostjo sprejela, kakor Vas že dolgo težko pričakuje. Pri domačih sodnijah. Maribor, Celje, Ljubljana itd. bi si vzajemno delo olajšali, v materinščini se poglobili, strokovnega dela z domačim blagom obogatili. Na druge okoliščine, kakor cenejše življenje, kar ni treba opozarjati. Torej gospodje pravniki tam v mrzli tujini, pridite na domačo grudo, se ne boste kesali! **Visum et expertum.**

v Celjska ženska podružnica CMD vabi vse celjske narodne gospe in gospodične k pogovoru, ki se bode vršil jutri zvečer ob 8. uri v čitalnični knjižnici. Gre za sodelovanje štajerskih Slovenk pri jubilejni CM veselici v Ljubljani.

Za celjsko žensko C. M. podružnico je nabrala v veselici družbi v Zagrebu gca Hilda Dolinarjeva 23 K. — Iskrena hvala rodoljubni gospodični!

v Oechs — sodnijsko izkazani denuncijant. Včeraj se je vršila pred vzklicnim senatom razprava v tožbi znanega celjskega Oechsja proti mestnemu blagajniku Langu. Oechs je Langa tožil zaradi očitanja denuncijanstva. Pri včerajšnji obravnavi je Lang doprinesel obsežen dokaz resnice in je bil oproščen, Oechs pa sodnijsko stigmatiziran kot denuncijant. Zvezda Oechsove slave zahaja. Nemci bi se ga radi otrsli.

Osebna vest. Pretekle dni se je mudil v naših obmejnih krajih dr. Korošec in sicer incognito. Oglasil se je tudi na Pernicah in v Št. Jerneju. Gotovo je študiral narodnostno vprašanje, da bo mogel uspešno delovati tudi na tem polju. Za Verstovšekovo kandidaturo se najbrže ni zmenil. To omenjamo radi tega, da ne bode kdo mislil kaj drugega. Le slučajno so ti kraji sedaj v volilnem boju. Za to seveda ne more človek ničesar, če študira obrambeno delo.

Imenovana sta gg. pravni praktikant pri marib. okrožnem sodišču dr. J. Hojnik in pravni praktikant pri celjskem okr. sodišču dr. J. Krašek za avskultanta.

v Iz Polzele. Minuli torek so našli obešenega F. Flisa iz Sočice. Dne 11. junija je prodal svoje posestvo, popival nato po raznih gostilnah in slednjič kar nanagloma zginil.

v Iz Sevnice. Deželni šolski svet je zavrnil prošnjo za javno nemško ljudsko šolo v Sevnici, ker se ni dalo dognati potrebno število nemških otrok.

v Društveni dom v Št. Ilju v Slov. gor. otvorijo slovesno 14. in 15. avg. tekoč. leta. Klerikalci mislijo prirediti iz Ljubljane v Št. Ilj poseben vlak.

varo se moraš resno in očetovsko pogovoriti — moraš mu povedati, kaj in kako bo s Pepico, veš — z njeno doto. Naj to zve. In ravno sedaj bi bil čas, po tem včerajšnjem dnevu — sedaj, da bi videl, da mu popolnoma zaupamo ...»

Mojster Kondelik je pogledal ženo — zdelo se ji je, da pol začuden, pol presenečen. Da ne bi zopet kaj bleknil, je hitro nadaljevala:

»Ne jezi se, stari, toda to je najina dolžnost in on ima pravico, da to ve.«

»Ali je kaj rekel?« je vprašal hitro gospod Kondelik.

»Bog vari — kakor da ga ne bi poznal! Ravno zato, ker ni ničesar rekel. Da bo videl, da mu ne damo samo hčeri in ničesar drugega. Veš, kjer nič ni, tam se o tem ne govori, a pri nas, hvala bogu, lahko govorimo. Ne vem, kako misliš ti o tej stvari, toda jaz bi mu rekla: Vejvara, Pepica dobi tole in tole — dobro. Veš, potem se vse drugače gleda v svet. Jaz vem, da mi boš odgovoril na to, da ne vzameš vsega v grob ...«

»Čemu bi pa jemat —«

»No, da, to pravi vsak tast, stari, toda tu je še trideset let — o doti niti govora — in če sreča tak zet kak pogreb, si vselej misli: ko bi bil to moj tast! In ne sme videti nobenega pogreba, da ne bi mu prišlo to na misel. In to bi te tudi ne veselilo, ako bi kdo ne mogel dočakati, da ti zatisne oči.«

»Misliš, da bi bil Vejvara tak?« se je obrnil mojster.

»Bog obvari — tega ne mislim, Vejvara, ta dobra duša! Toda zaradi reda, stara, in zaradi vseh nepričakovanih slučajev.«

»Beti«, je odvril mojster odmerjeno, »kdo ti je rekel, da jaz tega nočem? Saj jaz mu bom to povedal, da, do krajarja, in še danes mu to povem, punca, še danes! To je tudi moje mnenje. No, ali si zadovoljna?«

»Stari!« je zaklicala gospa vsa srečna. »Ampak ti si kujon — tako dolgo me pusti govoriti. Bogu bodi hvala — to me veseli. Daj mi poljub! — In sedaj še nekaj, stari. Hotela sem, da bi imeli svatbo o sveti Katarini, veš, toda zdi se mi, da bi vso stvar nepotrebno podaljševali. Pohišstvo bo čez eden teden tam, do poslednjega koščka — s šivanjem bomo gotove v dveh tednih. Mislim, da bi bila lahko svatba kak dan prej. Tam v stanovanju jima pada na pohišstvo prah — nikdo ne oskrbuje tega in večkrat mi pride na misel, da bi se lahko kdo tja prikradel in njima kaj vzel, še predno se tam nastanita. Kaj praviš — štirinajst dni prej, eden teden prej?«

»Makar takoj, Beti, če hočeš, bo potem enkrat vsaj mir.«

Gospa Kondelikova se je oddahnila od veselja, da je soprog tako voljan. In ni mogla pričakati večera, prihoda Vejvarovega, da bi se tudi z njim pogovorila.

(Dalje prihodajšč.)

Podružnice C. M. družbe zbirajte za jubilejni dar slovenski šolski družbi, ki ga poklonite zaščitnici slovenske mladine povodom njene glavne skupščine dne 3. julija v Ljubljani, — kjer ni poobružnic, naj se tega hvalevrednega dela lotijo posamezniki ter mesto navdušenih pozdravov pošljejo ali pa prinesejo na skupščino večje zneske.

Obrambni tečaj v Ljubljani. Obrambni tečaj, ki ga priredi manjšinski odsek akad. društva „Adrije“ v Pragi, se vrši dva dni pred letošnjo slavnostno skupščino C. M. družbe v Ljubljani v mali dvorani „Narodnega doma“ in sicer 1. in 2. julija. I. dan (1. julija) 1. dopoldne ob 9. uri: a) Pangermanizen in „Drang nach Süden“ (dr. Rybač). b) Ljudsko štetje, uradno in zasebno (Riko Fux). 2. popoldne: c) Problem notranjega izseljevanja in priseljevanja; statistika; organizacija (Janko Mačkovšek). d) Organizacija naše gospodarske obrambe (dr. G. Žerjav). II. dan: (2. julija) 1. dopoldne: e) Manjšinsko šolstvo (Leo Brunčko). f) Naš položaj ob narodni meji na Koroškem (Ante Beg) in na Štajerskem (Ivan Prekoršek). 2. popoldne: g) Narodni položaj na Gorenjskem in Kočevskem (Ante Beg). h) Primorsko-Trst (Iv. M. Čok iz Trsta).

Mladl uzmovlč. Neki 20-letni Jože Pajtler iz Razteza pri Brezicah je raznašal peku Eisenhutu v Liebochu pecivo. Pred kratkim je pobral okrog 25 kron denarja pri strankah in zginil z njim. Drugod je še zakrivil enake goljufige. Sedaj ga zasleduje sodnja.

Iz Hoč. Posestniku Matiju Kučerju je umrl februarja 2 leten otrok, maja oče, pred tednom dni 14 leten sin in predvčeraj 16 letna hčerka. S Kučerjem sočustvuje cela fara.

v Smrt vsled strupa. Iz Ptuja nam poročajo, da je postalo minuli pondeljek pos. Francu Marčiču v Zlatoličju, obč. Št. Janž na Dr. p. naenkrat slabo; naenkrat se je zgrudil in umrl. Zdravniki so dognali, da je bil mož zastrupljen. Na kak način — to se še sedaj ne ve.

v V mariborskem mestnem vrtu so po noči od nedelje na pondeljek neki zločinci napravili na klopeh, godbenem paviljonu in drevescih znatno škodo. Policija prav nič ne straži mestnega vrta.

Na Mutl se je slovesno ustanovila preteklo nedeljo požarna bramba v navzočnosti vseh so-sednjih požarnih bram, ker je bil ta dan sestanek vseh požarnih bram celega okraja. Zanimiv je bil začetek in konec te slovesnosti. Muški župan Erber je pozdravil požarnike imenom občine. Radovedni smo, kako je bilo slovenski večini požarnikov pri srcu, ko je omenjal, da se po njihovih žilah pretaka prava nemška kri ter jim izročil „zveste nemške pozdrave“. Ko so proti večeru gostje odšli, so šli Mutčani pod vodstvom svojega župana z muziko k doktorjevemu stanovanju, ki so mu napravili menda podoknico z muziko in s petjem „Die Wacht am Rhein“ ter heil-klici. Bila je tako drenje in vršenje, da bi vsi pravi Nemoi odkurili v rajh, če bi jih kaj bilo. K sreči so skoro sami — nemčurji.

Iz Maribora. Razglednice od Vrazove slavnosti kakor tudi od sokolske veselice se dobijo v trgovini V. Weixl v Mariboru.

Iz Maribora. K zadnji sokolski slavnosti se nam poroča: »Mariborski Sokol« je nastopil v nedeljo dne 19. t. m. tretjič z javno telovadbo v Mariboru. Dober glas tega telovadnega društva je privabil brez reklame do 700 gledalcev v Narodni dom, po večint okoličanov in mladine. Ob tretji uri popoldne so zadoneli zvoki središke narodne godbe, ki jo je vodil g. Fr. Serajnik, in kmalu so prikoralali telovadci na telovadišče. Ob izbornem taktu izurjene godbe so izvajali sokoli proste vaje, določene za celjski izlet. Po moških prostih vajah so nastopile sokolice skupno s sokoli v kombiniranih (prostejevskih) prostih vajah, ki so sicer občinstvu istotako zelo ugajale, v katerih pa izurjeno telovadsko oko ni opazilo iste strumnosti in elegance v posameznih gibih. Nato so nastopili telovadci v treh vrstah z vajami na orodju, in sicer prva vrsta na drogu in kozi, druga na konju vzdolž in na bradlji, tretja na bradlji in na stalkah s skupinami. Strokovne sodbe o posameznih vajah ne nameravamo podati v tem poročilu, temveč le splošne utise, ki so jih napravile na občinstvo. Znano je, da vaje na kozi in konju nimajo nikdar onega efekta, ko vaje na drogu ali pa skupine. Občinstvo zato ni gledalo težkih in lepih vaj na kozi in konju z isto pozornostjo in je izražalo z burnim ploskanjem svojo zadovoljnost le vajam na drogu in ob posameznih slikovitih skupinah na stalkah. Splošno pa se je izražalo občinstvo, da napreduje »Mariborski Sokol« leto za letom jako lepo in da je od zadnjega nastopa opaziti velik napredek v vsakem oziru, le v ženskem oddelku ga ni videti niti v številu, niti v stremljenju po idejah prave sokolske telovadbe. Ko je pleglo po odhodu telovadcev dolgočasno ploskanje, se je razvila ljudska veselica v pravem pomenu besede. Pevski zbor pod vodstvom g. Ašiča je bil jako marljiv,

godba je igrala neutrudljivo komad za komadom in po vseh prostorih so prevzele vlado mariborske gospe in gospodične, ponujajoče jedil in pijače in raznovrstnih predmetov. Gmotni vspeh veselice je gotovo edina zasluga mariborskih dam. Nič ni bilo drugega, nikjer se ni čutilo »izsesavanja« ljudstva, ki prevladuje na narodnih veseliceh in ki se ga že občinstvo boji. Pri vseh paviljonih, v kavarni, na keglišču, v vestibulu in na dvorišču je vrvelo živahno gibanje. Ob pol 9. uri zvečer je uprizorilo »Dramatično društvo« v prid »Sokolu« ob nizki vstopnini (20 vin.) kratko burko »Brati ne zna«, nato pa je zarajala mladina v veliki dvorani. Na keglišču si je priboril vse večje dobitke g. Starovašnik iz Slov. Bistrice. Vreme je bilo nenavadno ugodno in »Mariborski Sokol« zre lahko z zadovoljstvom na svojo krasno prireditve. Omeniti je še treba, da se je izmed sosednih »Sokolov« odlikoval »Lenarški Sokol«, ki je poslal krepko deputacijo.

Druge slov. dežele.

Neurje na Kranjskem. Včerajšnja prognoza se je vsaj za nekatere kraje žal le preveč uresničila. Ves dan je pihal močan jugozapadni in privlekel čez notranjsko pogorje cele kope hudournih oblakov. Proti 3. pop. pa se je začelo nekoliko razvlačevati, toda podolgaste sivkaste lise so se kazale kot predhodnice bližajočemu se neurju. In res okrog 5. pop. se je jugozapad črno pooblačil in v nekaj trenutkih je prišlo v jugozapadnem kotu Notranjske do prve nevihte. In potem se je zgodilo, kar se letos pri vsej obilici krajevnih neviht še ni zgodilo. Nevihta je postala splošnega značaja; tudi v Ljubljani ni prizanesla, dasi mestu samemu ni povzročila nobene škode. (Nevihta je trajala od 5. pop. do 10. zvečer; nekaj izvanrednega!) Pač pa so tembolj trpeli jugovzhodni obmejni kraji. Zanimivo je bilo opazovati, kako se je nevihta opetovano za trenutek popolnoma stisnila nazaj v kotanjo Notranjske, odkoder se je čez nekaj trenutkov zopet še z večjo silo razvila preko cele ljubljansko-kranjske kotline. Od 7.—8. je največ trpela Gorenjska. Po ropotu in oblakih soditi, je morala ponekod padati tudi toča, na višinah je divjal vihar, strela je opetovano treskala, kolikor doslej znano brez kakih zlih posledic. Nevihta se je pomikala okrog 8. preko Kranjske proti Štajerski. V ljubljanski okolici so bili le hudi nalivi. Ob 10. je še gro-melo in deževalo. To neurje ni lokalnega izvora. Vše včeraj smo omenili, da je bil 22. in 23. junij za vnanje najbrže jugozapadne kraje kritičen dan ter da so pri tem morali priti vremenski ter drugi elementarni izgredi do večjih izbruhov. Kar je prišlo k nam in skoraj gotovo tudi v sosedne dežele, je le vpliv zanesen od vnanjega kritičnega položaja. Vreme jutri 24. junija: Če je prišlo danes ponoči kje v naših pokrajinah do kakega večjega izliva, ima Kranjska in Štajerska lepo čisto vreme. Brez tega pogoja popoldne krajevine nevihte. V slučaju pa, da jugozapadni ne odjenja, deževno, spremenljivo vreme. — 25. junij: ugodno, ako ne bo kritičen dan 26. junija začel že predvplivati tudi na naše pokrajine. Lepa večerna zarja 24. junija (rumeno-modre barve brez oblakov) nam naznani lepo vreme za 25. junij.

Samo dva kresa. Vsled nevihte sta se po celi ljubljansko-gorenjski kotlini videla le dva kresa; eden pri Igu, drugi pri Preserjih.

v Velikansko Ciril-Methodovo slavnost v proslavo 25-letnice družbe CM priredi dne 10. jul. za celi Kras v kraški metropoli Sežani.

v Umrl je v deželni bolnici v Ljubljani po izvršeni operaciji 42 letni davčni upravitelj iz Mokronoga g. Korad Rozman.

v Visoka rž. Pri posestniku Pakižu v Podgori pri Sodražici raste rž visoka 2 m 50 cm.

v Orožnova planinska koča na Črni prsti se je danes 24. tm. otvorila. Črna prst slovi zaradi izredno bogate in lepe flore.

v Zlato poroko slavi v kratkem g. Fr. Doberlet v Ljubljani, predsednik kranjske deželne zveze ognjegascev, ki si je pridobil na tem polju nevenljivih zaslug. Mož je danes 78. let star, a še duševno in telesno čil in svež.

v Shod o jugoslovanskem vprašanju name-ravajo prirediti na jesen nemškonaacionalne stranke v Celovcu. Radovedni smo, kako bodo vprašanje rešili.

v Zrakoplovec v Gorici. V nedeljo bosta z Wrightovim letalnim strojem delala poskuse v Gorici inženirja Heim in Sablatnig. Ob tej priliki se dvigne v zrak s svojim letalnim strojem najbrže tudi zrakoplovec Rszjan.

Čuden slučaj. Alojzij Donda, redar v Trstu in njegova soproga Rozalija stanujeta v pritličju hiše na Belvederju, ki je zgrajena ob tamošnjem strmem obronku hriba. V sredo zjutraj je bilo okno, ki gleda na hrib, odprto in zakonska Donda sta bila v kuhinji. Naenkrat se je z gornjega obronka odtrgal debel kos skale, težak najmanje 120 kg, in se zvalil doli s silnim ropotom ter priletel naravnost v kuhinjo zakonskih Donda, kjer je zadel oba. Mož je dobil rano na desni nogi in par bunk na prsih, žena pa rano na sencih in na desni rami. — Poklicana je bila zdravniška postaja.

v Opatljo je obiskalo od 1. jan. tl. do 15. jun. tl. 18.414 oseb.

Obrambni vestnik.

Jubilej češke šolske matice.

»Nár. listy« poročajo sledeče: V letu 1910 je slavil češki narod tridesetletnico obrambnega in kulturnega delovanja češke šolske matice, ustanovljene l. 1880. Pred celim omikanim svetom more češki narod s ponosom pokazati na delo te največje slovenske korporacije, ustanovljene na pomembnem načelu i. A. Komenskega: Češki otrok spada v češko šolo. Vsled samopomočnega delovanja češke šolske matice je bilo ustanovljenih tekom 30 let nad 100 ljudskih matičnih šol, več ko 80 otroških vrtcev in 10 srednjih šol (te s pomočjo lokalnih šol. društev vse na Moravskem in v Šleziji) in 1 trgovska akademija z Neffovih fondov. V narodno ogroženih in mešanih krajih je dala matica 57 ljudskim šolam podporo. Od 100 ljudskih šol, katere je Matica ustanovila, je dobilo pravico javnosti 44, torej niti polovica. Od 80 otrošk. vrtcev so jih prevzele občine ali društva komaj 10 v oskrbo; 3 šole in 2 vrtca sta prenehala.

V šolskem letu 1909 je bilo na Češkem 50, na Moravskem 11 in v Šleziji 7 matičnih ljudskih šol; primeroma v Šleziji največ. Šolskih vrtcev je vzdrževala matica na Češkem 36, na Moravi 17, v Šleziji 4. Vsega skupaj je vzdrževala matica 125 zavodov; srednje šole je večinoma prevzela država ali pa dežele. Tekom 28 let je daroval češki narod Matici 13.513.581 kron, a šol. matica je izdala 13, 187.656 K. Razun tega je prihranjenega pol drugi milijon kron z različnih daril in fondov. Vsega skupaj je lani službovalo pri matici 450 oseb, a njene zavode je obiskovalo 13 tisoč otrok.

Tekom 30 letnega svojega delovanja je ohranila češka šolska matica svojemu narodu okrog četr milijona otrok. Razun svojih lastnih zavodov pa podpira in vzdržuje osrednja matica celo vrsto lokalnih šolskih društev, od katerih je najbolj znano šolsko društvo Komensky na Dunaju.

Dohodki osrednje šolske matice v l. 1909 so dosegli s pomočjo milijonove zbirke 1.402.219 K, a tudi potrebe so zelo vzrastle; ako bi mogla matica ustanoviti vse potrebne manjšanske šole, bi rabila matica okrog 8 milijonov kron. Poslopja, posestva in zavarovanje bi pa stalo okrog 20 milijonov kron. Iz tega sledi, da se more le malo število najnujnejših želj in potreb zadovoljiti. Prvi milijon je bil zbran tekom 5 mesecev, do konca februarja 1910, za drugi milijon pa se je dosedaj nabralo komaj 80 tisoč, dočim zbira nemški Schulverein že tretji milijon.

Lastna poslopja in stavbe ima matica v 45 krajih, najete prostore v 41 krajih. Z osrednjim odborom v Pragi, ki šteje 45 članov, deluje 665 podružnic s krajevnimi zaupniki iz vseh strank in organizacij. Pridne delavce ima matica med Čehi v tujini, osobito na Ruskem in v Ameriki. Po tridesetih letih obrambnega dela je danes osrednja šolska matica komaj na začetku svojega delovanja. Nad 100 tisoč čeških otrok se ponemčuje leto za leto v nemških šolah. Znamenite so besede, ki jih je govoril načelnik osr. šolske matice, ravnatelj Kneidl, v zgodovinski dvorani staromestnega rotovža ob 25. glavni skupščini: Rojaki, Čehi, Moravani in Šlezijci, ki bivate doma ali ste raztreseni daleč za mejami svoje domovne, vzdržujte še tudi nadalje trdne naše vrste, krepite je, pomnožite jih, da se zbere cel narod v silno enoto in nastopi svojo zmogalovo pot. V nas je naša bodočnost, ako le hočemo. Obupa je samo oni, kdor je zgubil zaupanje v samega sebe. Povzdignimo svoja srca; v njih in v delu naših rok je njegov blagoslov in naša rešitev; v tem znamenju se spolni želja in hrepenenje velikega Amosa: Živi naš narod, Bogu posvečen, in ne umiraj! Naš narod bude živ in ne zamre na veke.«

v Naša narodna čast zahteva, da proslavimo 25 letnico slovenske obrambne družbe sv. Cirila in Metoda z združenimi močmi. Dne 3. julija se zbere v Ljubljani vsa Slovenija, namreč vse, kar med nami res narodno čuti. Slovenke in Slovenci! Pripravljajte se širom domovine na to praznovanje. Darujte en dan na altar domovine! Saj pa dobite tudi vsestransko odškodnino za težave in stroške potovanja. Tako veličastne veselice še nikoli ni bilo nikjer na Slovenskem. Vse blage narodne dame v Ljubljani, po celi Kranjski in po vseh slovenskih deželah, posebno v Trstu, Gorici, Celju itd. se trudijo za sijajno proslavo tega dne. Slovenke, ve glavna opora naše ljubljene družbe, dajte posebno v področju podružnic za impozantno udeležbo! Skrbite pa tudi za jubilejna darila, da se ta dan postavimo pred domačimi in tujimi nasprotniki.

v Vino na veliki Ciril-Methodovi veselici bo zastopano iz vseh slovenskih gor. Pripeljejo ga Slovenke iz Ptuja, Gorice, Krškega, posebno mnogo pa **požrtvovalne Novomeščanke**. Zeje torej ne bo treba trpeti. Darovalke bodo prodajale vsaka svoje vino v lastnih šotorih, tudi na kozarce. Vendar pa se rodoljubi že danes prosijo, naj se ne zbirajo le okrog svojih domačih šotorov, temveč naj počaste tudi marljive CM prijateljice po drugih šotorih, njim v počestčenje, sebi v veselje.

v Zglasnice, glasovnice in vabila za jubilejno skupščino so razposlane vsem p. n. zastopnikom in pokroviteljem, kojih naslovi so družbini pisarni znani. Če kak opravičenec teh tiskovin ni prejel,

naj se ne hudnje, pride naj le ob priliki skupščine v pisarno dr. sv. Cirila in Metoda, ker se mu bo radevolje postreglo. Nekaterim zastopnikom se omejene tiskovine radi pomanjkanja naslovov niso mogle dostaviti.

v Združena Slovenija se nam pokaže na veliki Ciril-Methodovi jubilejni veselici v Tivolskem gozdu. Tam se bodo spoznali in sprijateljili Primorci, Korošci, Štajerci in Kranjci. Za potrjevanje pobratimstev bodo skrbeli šotori. Lepe Primorke, Korošice, Štajerke, Dolenjke in Gorenjke v narodnih nošah so izvzete, ker bodo imele polne roke dela. Za prijazen nasmehljaj pa si bodo že vzele časa. Kdor ne pride na jubilejno slavnost, ne bo mogel reči, da je videl največjo slovensko veselico tekočega stoletja, pa naj živi preko leta 1999.

v V posnemanje! Ciril-Methodovemu obrambnemu skladu se je priglasil III. a razred mestnega liceja povodom 25-letnega jubileja družbe sv. Cirila in Metoda ter je nabral takoj 100 K. Mladina, posnemaj vrle mlade rodoljubke!

Dnevna kronika.

Hrvatska delegacija v ogrskem parlamentu se je konstatirala v jedinstveni klub ter si izbrala grofa T. Pejačevića predsednikom, dr. B. Mažuranića prvim in dr. V. Mnačevića drugim podpredsednikom, tajnikom pa dr. Šurmin, dr. Šišić in dr. Manojlović. Klub ima stroga pravila, na katerih izpolnjevanje je dal vsak član besedo, in se mora vsakter pokoriti sklepno večine. Hrvatska delegacija pojde v skupni parlament kot opozicija proti današnjemu položaju.

Proces Haverda. Javili smo svoj čas, da se je vršila pred poroto v Segedinu razprava proti Mariji Haverda, Aladarju Janossy in Antonu Vojtha zaradi umora Haverdine matere. Vsi trije so bili oproščeni — in segedinski žurnalisti so celo ob tej priliki priredili Haverdi banket in jo slavili kot „mučenico“. A drž. pravdnništvo je zoper oprostitno razsodbo vložilo ničnostno pritožbo iz treh raznih razlogov in kralj. og. kurija je sodbo segedinske porote v polnem obsegu razveljavilo in odredilo novo razpravo pred budimpeštansko sodnijo. Ta proces znači velikansko blamažo za ogrsko justico.

Po svetu.

v Tatinska družba. Kriminalna policija v Aachenu je zaprla družbo 10 dvajset do dvaindvajset letnih tatov, ker so izvršili več kot 40 vlovov.

v Rudniška nesreča na Španskem. Iz Seville se poroča, da se je v rudniku pri Hierri vnela mina predčasno, vsled česa je bilo ubitih 5 in 10 ranjenih delavcev.

v Sin — vojak mora streljati na očeta. — Med četami v Skoplju vlada veliko razburjenje proti majorju Rica Mircaheju zaradi sledečega dogodka. Neki albanski veljak, bivši častnik turške vojske, je bil ujet kot vstajnik in obsojen k smrti. Med vojaki, ki bi morali izvršiti nad njim smrtno obsodbo, je bil tudi njegov sin, ki je zaman prosil, naj se ga oprostí težke službe. Major ga je prisilil, da je streljal v očeta, ker pa je meril v zrak, so ga ob očetovem truplu aretovali. Pozneje se je v ječi obesil. Major je dobil povelje, naj prosi za dopust, da se izogne ogorčenju v vojašnici.

Nov izum Edisona. Iz New-Jorka poročajo, da je Edison izumil fotografični kinematografični aparat, na katerem se more slike snemati in prikazovati v naravnih barvah. Izumitelj ni s poskusi še popolnoma zadovoljen, ker mu doslej še ni uspelo, da bi mogel sneti rdečo barvo, dočim se dajo vse ostale barve fotografirati. Nadalje je izumil kinematograf, v katerem se bodo prikazovale žive slike ne le v naravnih barvah, ampak se predstavljene slik spoji z neko vrsto gramofona, tako, da bo možno predstavljati dame in tudi opere izven zidov gledališča.

Najstarejši zakonski par na svetu. Na ljudskem štetju, ki se vrši sedaj v Združenih državah, se je pokazalo, da živi v kalifornskem mestu Florence star zakonski par, ki utegne biti pač najstarejši na svetu. Mož je namreč dovršil že 110. leto življenja, žena pa je stara 107 let. Poročena sta že 90 let. On je bil rojen v Novi Meksiki leta 1800 kakor sin francoskih roditelev, ona je zagledala luč sveta tri leta pozneje v Meksiki. Leta 1820 sta oba stopila pred oltar v Santa Fé. Imela sta 10 otrok, od katerih živi še eden, ki je dočkal častljivo starost 85 let.

Šola novega tipa. Že davno obstojajo posebne šole za mauje nadarjene učence, no, sedaj so poskušali v Berlinu z uvedanjem posebne šole za izredno nadarjene dijake. Svrha tej šoli bi pa bila, da zamorejo izredno nadarjeni dijaki s pomočjo te posebne šole izvršiti srednje šole v krajšem času, nego se to normalno dogaja. Prvi razred take šole se odpre v začetku bodočega šolskega leta.

Uboj z žebjem. V Dillingenu se je sprla italijanska rodovina radi novega stanovanja. V jezi je vzel Italijan velik tesarski žebelj in je zabodel z njim svakinjo v srce, brata in ženo je raniel smrtno nevarno. Morilca so takoj zaprli.

v Novo vseučilišče na Bolgarskem se bode ustanovilo v Varni. Ministerstvo za narodno prvo-
stvo je že dovolilo v to svrhu 1.500.000 levov.
Tako bode mala Bolgarija imela dve veliki šoli.

Zopet nov škandal. Pred nekaj meseci je umrl
v Rimu poslanec Tripepi iz okraja Reggio brez
bolezni prav nenadoma. Takrat so Tripepija za-
kopali brez pomislekov, ali sedaj se vedno bolj
glasno govori, da je Tripepi žrtev svojega ljube-
zenskega razmerja. Sumi se, da ga je zastrupila
neka „visoka“ stojeca dama v zvezi z mnogimi
osebami iz „najboljših“ krogov. Tripepija bode v
svrhu zdravniškega pregleda izkopali.

Zverinski človek. Pred nekoliko dnevi je bil
pred okrajno sodnijo v Čisnovici obsojen kočar
Josip Sedlaček iz Hudšice, ker je zlostavljajal ko-
čarja Josipa Ondruška. Ko je bila razsodba pro-
glášena je zahteval Sedlaček, naj se ga ta ož
zapre, ker sicer da Ondruška razreže na kose.
Sodnija je radi te grožnje obsodila Sedlačka na
24 ur disciplinarnega zapora, ki ga je ta tudi
takoj dostal. Ko je bil izpuščen iz zapora, se je
vrnil v Hudšice. Ljudem, ki jih je srečeval, grede
domov, je pripovedoval, da mora Ondruška ubiti.
Šel je v svojo hišo, vzel sekiro in se podal nato
k hiši Ondruška, katerega pa ni bilo doma. Zato
se je zopet obrnil, da gre proč. Pred hišo je dobil
obe svoji hčeri, katerih jedni je bilo sedem, a
drugi tri leta. Dekleti sta se igrali. Sedlaček je
zgrabil oba otroka za roke ter ju vlekel v hišo,
kjer je, izgovorivši: „Moram vaju nbiti“, jel udri-
hati po starejši. Ubogi otrok je padel nezavesten
na tla, težko ranjen po udarcih sekire. Potem, ko
je zverinski človek tudi manjšo deklico do krvi
pobil, se je podal v gostilno, kjer je naročil ste-
klenico sodovke in pripovedoval med ciniškim
smehom o svojem zločinu. Ko se je povrnil domov,
je dobil tam par žensk, ki so hotele pomagati
večji deklici. To je zbesneža tako razkačilo, da
je ženski zapodil ter zadal ubogi žrtvi svoje
zbesnelosti smrtni udarec s sekiro. Orožniki, ki
so prišli pozneje na lice mesta, so mogli konsta-
tirati le smrt starejše deklice. Mlajša deklica je
bila obvarovana pred zlostavljanjem, ali morda
celo smrtjo, le s tem, da so jo odnesle ženske, ki
so zbežale pred zbesnežem. Sedlaček je bil seveda
aretiran.

Uspehi avstrijskih častnikov v Frankobrodu.
Preteklo nedeljo so priborili v concursu hippique
v Frankobrodu ob Meni avstro-ogrski častniki v
jahaški tekmi sedem častnih daril, med njimi tudi
prvega, od enajstih. V tej tekmi, ki se je je ude-
ležilo 26 častnikov, je bil prvi rojeni Ljubljčan
Edbin Ravnihar, ritmojster 4. ulanskega polka.

v Duhovnik, ki štrajka. V krščanskosocialnih
tirolskih listih čitamo veselo epizodo o nekem žup-
niku, ki ni hotel iti s procesijo, ker je konservativ-
nega mišljenja, dočim je godba krščanskosoci-
jalna. — V dopisu se poroča sledeče: „V občini
Wennis, ki ima 1200 prebivalcev, obstojita že več
let dve politični stranki: krščanskosocialna in
konservativna. Prvi pripada večina občin; kršč.
socialci imajo tudi v odboru večino. Letos so ho-
teli Telovo zelo slovesno s procesijo proslaviti.
Kršč. socialci so se tega veselili, in da proslave
božjega odrešnika, so nastopili s strelci in godbo.
Toda zgodilo se je drugače. Po slavnostni maši se
je začela procesija gibati. Pride konservativni
župnik Evgen Heiseler z najsvetejšim do cerkve-
nih vrat, in komaj zagleda krščanskosocialno —
godbo, se obrne, postavi monštranco v tabernakelj
in gre iz cerkve. Lahko si predstavljamo razbur-
jenje. Nikake procesije; ko se vse raduje, naj
Wennis žaluje! Jokajoče so odhajale žene in otroci
domov, mozem se je brala jeza z obrazov. Tako
ne more več iti. Strašno pohujšanje je! Na me-
rodajnem mestu v Briksnu je že zdavnaj vse znano
toda ničesar se ne ukrene. Gre vendar samo zoper
kršč. socialce! Če bi kršč. socialni župnik kaj
takega storil! Mnogi nočejo več iti k maši v
Wennis in gredo v sosednje kraje. Torej prav lepe
razmere! Na eni strani štrajka župnik — na drugi
strani pa vaščani.

Nesreča pri opazovanju kometa. Iz Mersine v
Mali Aziji šele zdaj poročajo turški listi o nesreči, ki
se je zgodila tam 18. maja, ko je na tisoče radoved-
nežev po strehah opazovalo komet. Pri tem se je
neka streha udrla in nad 100 ljudi se je pogreznilo s
streho vred. 30 jih je bilo v razvalinah ubitih, blizu
80 pa težko ranjenih.

Obtožen Justh. Sodišče v Mako je vložilo na
ogrski parlament prošnjo, naj se razveljavi imuni-
teta poslanca Justha. Ko se je ta namreč po izvolitvi
v Mako peljal k mestni hiši, je vrgel neki fantič v
njega gnilo jajce. Justh je zaklical: »Kaki zanikerni
orožniki pa so tu, da tega ne morejo zabraniti«. Za-
radi te žalitve ga makoško orožništvo toži.

Kegljanje na dobitke

priredi moška podružnica CMD v
„Skalni kleti“ od 22. jun. do 7. avg.
Prebitek je namenjen šolski družbi.
Keglja se lahko vsak večer od 8. ure
naprej, ob nedeljah in praznikih pa
dopoldne od 10. do 12. in od 2. do
10. ure zvečer.

Obsojen zaradi vohunstva. Pred kazenskim se-
natom Ivovskega dež. sodišča je bil včeraj obsojen
34letni Aurelij Milobedzki zaradi poskušanja in iz-
vršenega vohunstva v korist neki tuji državi na 2
letih težke ječe. Zagovornik dr. Bromberg je prijavil
vzklic zaradi previsoke kazni in ničnostno pritožbo.

Najnovjša brzovajna in telefonična poročila.

IZ PARLAMENTA.

Dunaj, 24. junija. Poslanska zbornica je sprejela
proračun v 3. čitanju in s tem je to delo opravljeno.
— Zbornica ne bode imela sedaj več dni parlamen-
tarnih sej; sklicana bode ta finančni in proračunski
odsek, prvi, da se posvetuje o davčnih predlogih,
drugi pa o italjanski pravni fakulteti.

POLITIČNE NOVICE IZ OGERSKEGA.

Budimpešta, 24. junija. Gosposka zbornica je
imela danes kratko sejo, v kateri je vzela na znanje,
da bode jutri cesar slavnostno otvoril s prestolnim
govorom ogerski državni zbor.

Budimpešta, 24. junija. Nadškof Vaszary je spo-
ročil danes v posebni audijenci cesarju častitke ogr-
ske katoliške duhovščine k 80letnici rojstva.

Budimpešta, 24. junija. List »Budapest« poroča,
da je rekel cesar po zadnji audijenci Khuenu: Sedaj
pridem vendar enkrat v red!

Budimpešta, 24. junija. Vlada bode takoj vložila
zakonske predloge, katere bi naj ogerski parlament
rešil še pred poletnimi počitnicami; to so indemnite-
ta, novinski kontingent in pa trgovska pogodba z
Rumunijo.

VSESLOVANSKI KONGRES V SOFIJI.

Sofija, 24. junija. Bolgarska vlada je dovolila
udeležnikom vseslovanskega kongresa v Sofiji pro-
sto vožnjo po bolgarskih železnicah.

Sofija, 24. junija. Vest, da se udeleži vseslovan-
skega kongresa tudi predsednik ruske dume Guč-
kov, je tu vzbudila veliko zadoščenje.

BOJKOT GRŠKEGA BLAGA IN LADIJ NA TURŠKEM.

Carigrad, 24. junija. Bojkot se proti grškim tr-
govcem in ladjam strogo izvaja. Več trgovcev je že
moralo svoje trgovine zapreti. Turki pravijo, da bo-
do bojkot tako dolgo nadaljevali, da bode krečan-
sko vprašanje rešeno v Turčiji ugodnem smislu.

NOVI REKTOR DUNAJSKEGA VSEUČILIŠČA.

Dunaj, 24. junija. Za rektorja dunajskega vseu-
čilišča je izvoljen profesor Bernatzik.

BOLGARSKI KRALJ V PARIZU.

Pariz, 24. junija. Na čast bolgarskemu kralju in
kraljici se je sinoči vršila slavnostna večerja v eli-
zejski palači. V napitnici je slavil Fallieres modrost
in miroljubnost kraljevo in mu je zagotovil tudi na-
daljnjo podporo Francoske. Kralj Ferdinand je od-
vrnil, da je Francoska tudi v težavnih razmerah
podpirala Bolgarijo, za kar ji mora biti ti le hvaležna
in se bode s Francijo vred trudila vzdržati mir v
orijentu.

Narodni gospodar.

**Brezžilna brzovajna zveza Evrope z Ame-
riko.** Dan 30. maja je bil važen v zgodovini na-
rodnega prometa. Ta dan se je otvorila prva brez-
žična zveza preko atlantskega oceana, ki je pri-
stopna splošnemu občinstvu. Tostranska postaja
je v Clifdenu na Irskem, onstranska v Glace B
v Kanadi. Na tem brzovajni je možno oddati na
dan 20.000 besedi, t. j. 25 vsako minuto.

Sadno drevje na travnikih vspeva, kakor
je znano iz izkušnje, mnogo slabše nego ono na
breztravnih tleh. To prihaja od tod, ker se brez-
travna vrtna tla vsako leto obdelavajo in gnoje,
dočim se na travi to le poredkoma nahaja. Na-
tančne preiskave so dognale, da travna tla oso-
bito mlademu drevju odvzemo mnogo redilne snovi
in izhlapevajo mnogo vlage. Raditega je nujno
potrebno da se zemlja okoli mladega drevja očisti
trave na dva metra v premerju in dobro gnoji.

**Zadružništvo na gospodarski razstavi v
Pragi.** V kmetijskem paviljonu gospodarske raz-
stave v Pragi je bila zanimiva ekspozicija, ki je
svedočila o rastočem razumevanju misli o samo-
pomoči med češkimi kmeti. Bila je to razstava
kmečkega zadružništva. Iz mape, ki je bila na
ogled v tem oddelku, je razvidno, da je zadruž-

ništvo najbolj razvito v severoizhodnem delu
Češke. Največji del razstave so tvorile fotografije
podjetij posameznih zadrug. Vidimo tam osebno
veliko število zadružnih elektrarn in strojnih za-
drug, dalje zadruge za žitna skladišča, zadružne
žganjarne, zelenjadarske zadruge, mlinske zadruge,
ozir. zadružne mlinske, ogromno število mlekar-
skih zadrug itd. Celi ta del razstave je zanosna slika
naravnost neverjetnega razvoja v zadružništvu
med češkim kmečkim ljudstvom.

Zadružna prodaja jajc v Hanovru. Pred
meseci se je vršil v Hanovru shod združenih ha-
novranskih zadrug za prodajo jajc. Prva zadruga
se je ustanovila na Hanovranskem glasom poro-
čila, podanega na shodu, l. 1896. Leta 1899. jih
je bilo že 30, sedaj jih je 143. Prej je bila pro-
daja jajc tako slaba, da se je večina kmetov bra-
nila storiti kaj za rejo perotnine, to se je sedaj
spremenilo. Zadružna prodaja jajc, ki je znašala
sprva 100.000 kosov letno, je narasla na 26 mi-
ljonov kosov v l. 1908. Vedno nove zadruge se
ustanavljajo in danes se je razširila reja perot-
nine celo v krajih z intenzivnim kmetovanjem.
Dasi je zadruga prodajala jajca nekoliko dražje,
vendar so odjemalci radi te cene plačevali, ker
so dobivali nepokvarjena in zajamčeno sveža
jajca. Slednja so se plačevala za 3—4 fenige
dražje nego takozvana gališka in konzervirana
jajca. Potrebno je skrbeti za to, da je tudi v zimi
zadostno število jajc.

Tržne cene.

Dunaj, 23. junija. Borza za kmetijske
pridelke. Vremenske spremembe niso vplivale
na tendenco. Pšenica je poskočila za 5 v, vendar
ima to le nominalno vrednost, ker konzum bil
rezerviran in promet stagniral. Rž je vzdržala, tudi
oves. Koroza poskočila za 10 vin, a ostala brez
prometa.

Budimpešta, 23. junija. Žitna borza.
Pšenica za oktober K 9'63, rž za oktober K 6'93,
oves za oktober K 7'27, koroza za julij K 5'47,
koroza za avgust K ——. Pšenice se zmerno
ponuja in kupnje. tendenca trdna, promet 10 tisoč
stotov, oves in koroza trdna, pšenica v efektivu
za 5 v poskočila, ostalo nespremenjeno. Termini
vsled deževnega vremena trdnjši. Vreme: na dež.

Trst, 23. junija. Sladkor. Centrifugal pilés
prompt K 38³/₄ do K 39³/₄, za dobavo K 39— do
K 39¹/₂. Tendenca stalna.

Praga, 23. junija. Sladkor. Surovi sladkor
prompt K 34'30, nova kampanja K 25'55. Ten-
dencija: stara žetev trda, nova slabša. Vreme hladno.

Budimpešta, 23. junija. Svinjski sejm.
Ogrske stare težke 134—136, mlade težke 144—146,
mlade srednje 144—146, mlade lahke 145—146 v
kg. Zaloga 39.172 komadov. Prignano 199, od-
gnano 394 komadov, ostane 39.977 komadov.

Budimpešta, 23. junija. Mast. Svinjska
mast 169—, namizna slanina 157—.

Edini najboljši

gumijevi traki

za cepljenje trt se dobijo v Zvezni
trgovini v Celju.

Prostovoljna

javna dražba

različnega pohištva, obleke in
perila

se vrši v soboto, dne 25. junija 1910,
ob 9. uri dopoldne na dvorišču celj-
skega magistrata. 374 2-2

Lampijone

konfeti, serpentine, umetne cvetlice itd. priporoča
po nizkih cenah tvrdka

Goričar & Leskovšek v Celju

trgovina papirja, pisalnega in risalnega orodja

Na debelo.

Na drobno.

177 88-33